

כאשר בן הזוג מתאהב בבינה מלאכותית

האינטימיות המלאכותית והעתיד של הנאמנות הזוגית

האם אפשר לבגוד בבן או בת הזוג עם אלגוריתם?

עד לא מזמן השאלה הזו הייתה נשמעת כמו פרובוקציה פילוסופית. אך בעידן של צ'טבוטים מתקדמים ובינה מלאכותית המסוגלת לנהל שיחות אישיות ואינטימיות, היא הופכת בהדרגה לשאלה ממשית — לא רק חברתית אלא גם משפטית.

בעולם שבו מערכות בינה מלאכותית מסוגלות לזכור פרטים אישיים, להגיב באמפתיה ואף לנהל שיחות בעלות אופי רומנטי, יותר ויותר אנשים מוצאים את עצמם מנהלים קשרים רגשיים עם ישויות שאינן בני אדם.

לפני זמן לא רב סיפרה אישה אמריקאית בראיון לעיתונות כי בעלה החל לבלות שעות ארוכות מדי ערב בשיחות עם צ'טבוט מבוסס בינה מלאכותית. בתחילה היא ראתה בכך סקרנות טכנולוגית בלבד. אך עם הזמן גילתה כי השיחות הפכו אינטימיות יותר ויותר: המערכת זכרה פרטים מחייו, שוחחה עמו על רגשותיו ואף השתתפה בשיחות רומנטיות.

כאשר ביקשה ממנו להפסיק את הקשר, הוא סירב. מבחינתו לא היה מדובר במשחק טכנולוגי אלא בקשר רגשי של ממש.

כאשר הסיפור פורסם בתקשורת, התגובות נחלקו. יש שראו בכך תופעה משעשעת של העידן הדיגיטלי. אחרים ראו בכך דבר חמור בהרבה: בגידה.

אך הסיפור הזה מציב קושי עמוק יותר.

הקשר הרומנטי לא התקיים עם אדם אחר. הוא התקיים עם אלגוריתם.

ובדיוק כאן מתחילה הבעיה.

במשך מאות שנים הניח המשפט כי בגידה מתרחשת כאשר אדם שלישי נכנס למערכת היחסים הזוגית. הנחה זו עמדה בבסיס הדרך שבה מערכות משפט הבינו נאמנות זוגית. גם כאשר המשפט התערב בחיי הנישואין — למשל כאשר הכיר בעבר בעוולות אזרחיות נגד צד שלישי שהתערב בנישואין — תמיד היה מדובר באדם נוסף שנכנס למערכת היחסים.

אולם במהלך המאה העשרים התרחק המשפט בהדרגה מהתערבות ישירה בחיי האינטימיות. המעבר למודלים של גירושין ללא אשם במדינות רבות בעולם ביטא תפיסה חדשה: המדינה אינה אמורה לשמש בוחן מוסרי של מערכות יחסים זוגיות.

גם בישראל ניתן לראות מגמה דומה. אמנם הדין הדתי מעניק עדיין משמעות לבגידה בהקשרים מסוימים, אך המשפט האזרחי נוטה להימנע ככל האפשר מהפיכת בתי המשפט לזירה לבירור חיי האהבה של בני זוג.

ואז הופיעה הבינה המלאכותית.

בעשור האחרון התפתחו מערכות בינה מלאכותית שנועדו לנהל קשרים אישיים עם משתמשים. מערכות אלה מסוגלות לנהל שיחות מורכבות, לזכור מידע אישי ולהגיב באופן המדמה אמפתיה אנושית.

חוקרי טכנולוגיה וחברה הצביעו כבר לפני שנים על האפשרות שאנשים יפתחו קשרים רגשיים עם מערכות כאלה. החוקרת שרי טורקל מ-MIT-תיארה כיצד בני אדם נוטים לייחס משמעות רגשית גם למערכות דיגיטליות — כל עוד הן מסוגלות לחקות הקשבה והבנה.

מחקרים עדכניים בתחום יחסי אדם-מחשב מתארים תופעה זו תחת המונח **Artificial Intimacy**—אינטימיות מלאכותית.

כך נוצר מצב שלא היה קיים בעבר: אדם נשוי יכול לפתח קשר רגשי עמוק עם ישות שאינה אדם.

עבור חלק מהאנשים מדובר בידידות בלבד. עבור אחרים מדובר בקשר רומנטי. במקרים מסוימים מדובר במערכת יחסים שמרגישה למשתמשים אינטימית לא פחות מקשר עם אדם אחר.

התופעה הזו מערערת הנחה יסודית שעליה נבנו מושגים משפטיים רבים.

אינטימיות במשפט מעולם לא הייתה מושג טכנולוגי. היא הייתה מושג אנושי.

המשפט הניח במשך מאות שנים כי קשרים רגשיים עמוקים נוצרים בין בני אדם בלבד. מושגים כמו נאמנות, בגידה ואמון נבנו על בסיס הנחה זו.

אך כאשר אינטראקציה עם מערכת בינה מלאכותית יכולה להרגיש כמו קשר רגשי ממשי, הגבול בין טכנולוגיה לבין אינטימיות מתחיל להיטשטש.

המשפט ידע במשך מאות שנים כיצד להתמודד עם בגידה בין בני אדם.

האינטימיות המלאכותית מציבה בפניו אפשרות חדשה לחלוטין: הפרת נאמנות ללא אדם אחר.

אין פירוש הדבר שבתי המשפט צריכים לחזור לעידן שבו בגידה הייתה עוולה משפטית עצמאית. ספק אם ראוי שבתי משפט יהפכו לשופטים של חיי האהבה של בני זוג.

אך גם התעלמות מוחלטת מן התופעה אינה משכנעת.

כאשר טכנולוגיה משנה את הדרך שבה בני אדם יוצרים קשרים רגשיים, המשפט אינו יכול להמשיך להסתמך על מושגים שנוצרו בעולם חברתי אחר.

ייתכן שבעתיד הקרוב יידרשו מערכות משפט להתמודד עם מושג חדש: **בגידה דיגיטלית**.

הכרה כזו אינה חייבת ליצור עילת תביעה חדשה. אך היא עשויה להיות רלוונטית כאשר בתי משפט בוחנים את מצבם של יחסי הנישואין, את מידת האמון בין בני הזוג או את נסיבות פירוק הקשר.

במשך מאות שנים האיום על מוסד הנישואין הגיע מאדם שלישי.

בעידן הבינה המלאכותית האיום עשוי להגיע ממקום אחר לחלוטין.

לא מאדם — אלא מאלגוריתם.

ואם המקרה הראשון יגיע לבית המשפט, השאלה כבר לא תהיה תיאורטית.

היא תהיה משפטית.

והשאלה תהיה פשוטה — אך חסרת תקדים:

האם ניתן לבגוד גם כאשר אין אדם אחר בצד השני של הקשר.

לראשונה בהיסטוריה, מוסד הנישואין עשוי למצוא את עצמו מתמודד לא עם יריב אנושי — אלא עם מכונה.